

Sygn. akt II AKa 15/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Małgorzata Janicz

Sędziowie: SA – Ewa Jethon

SO (del.) – Katarzyna Capałowska (spr.)

Protokolant: – sekr. sąd. Sylwester Leńczuk

przy udziale Prokuratora Hanny Gorajskiej - Majewskiej

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2020 r.

sprawy z wniosku P. D.

o zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie

na skutek apelacji, wniesionej przez pełnomocnika

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 21 października 2019 r. sygn. akt VIII Ko 52/19

- 1. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,*
- 2. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.*

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 15/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie sygn. akt VIII Ko 52/19 z dnia 21 października 2019 roku.

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny – pełnomocnik w sprawie o zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
			Nie prowadzono postępowania dowodowego w postępowaniu odwoławczym.		
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
			Nie prowadzono postępowania dowodowego w postępowaniu odwoławczym.		

2.2. Ocena dowodów

<u>2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

<p><u>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u></p>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
	<p>1. <u>obrazy przepisów postępowania</u>, która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie:</p> <p>- art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 §1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., wyrażającą się w braku jakiegokolwiek odniesienia się przez Sąd Okręgowy w Warszawie do dokumentacji medycznej, przedłożonej przez wnioskodawcę wraz z wnioskiem z dnia 8 kwietnia 2019 r. i jako takiej stanowiącej materiał dowodowy sprawy, a także do stwierdzeń wnioskodawcy, zawartych we wniosku z dnia 8 kwietnia 2019 r., dotyczących przebiegu choroby wnioskodawcy oraz traumy związanej z zakończonym postępowaniem karnym, co pozwala przyjąć, że Sąd ten nie przeprowadził przedmiotowych dowodów i nie dokonał oceny całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, co w konsekwencji</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

spowodowało, że ocena okoliczności niniejszej sprawy, przeprowadzona przez Sąd Okręgowy w Warszawie, przyjęła postać dowolnej, a nie swobodnej,

w sytuacji, gdy przeprowadzenie dowodu ze wskazanej dokumentacji oraz wzięcie pod uwagę twierdzeń wnioskodawcy pozwoliłoby na pełne ukształtowanie okoliczności faktycznych, towarzyszących niniejszej sprawie i mających znaczenie dla jej rozstrzygnięcia, a dotyczących w szczególności stopnia schorowania P. D. oraz poziomu wpływu dolegliwości wnioskodawcy na jego codzienne życie, szczególnie w kontekście niedawno zakończonego postępowania karnego, w którym został on uniewinniony, a także przeżyć wnioskodawcy, związanych z zakończonym postępowaniem karnym, w kontekście doświadczeń P. D. z przeszłości,

które to uchybienie doprowadziło do poczynienia przez Sąd Okręgowy w Warszawie

2. błędu w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegającego na uznaniu, że w niniejszej sprawie nie zaszły wyjątkowe okoliczności, uzasadniające nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia, zgłoszonego przez Prokuratora, wynikające z przewidzianych w art. 5 k.c. zasad współżycia społecznego, co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia wniosku P. D. o przyznanie mu zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie

w sytuacji, gdy okoliczności niniejszej sprawy, a w szczególności poważne dolegliwości zdrowotne

	<p>wnioskodawcy, nasilające się w momentach kluczowych toczącego się przeciwko niemu postępowania karnego, a więc również w okresie upływu terminu przedawnienia, przewidzianego w art. 555 k.p.k., wskazują, że nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia w niniejszej sprawie jawi się jako w pełni zasadne.</p>
Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny	
<p>Ad.1./ W ocenie Sądu odwoławczego sformułowany przez pełnomocnika wnioskodawcy zarzut obrazy prawa procesowego jest niezasadny i posiada charakter polemiczny z wywodami Sądu Okręgowego przedstawionymi w uzasadnieniu do orzeczenia. Sąd I instancji rozważał bowiem argumentację przedłożoną we wniosku z dnia 8 kwietnia 2019 roku, sporządzonym przez pełnomocnika wnioskodawcy i doszedł do przekonania, że nie odnosi się ono w żaden sposób do materii przedawnienia zgłaszanego żądania, ograniczając się jedynie do wykazywania, że zatrzymanie P. D. było niesłuszne, oraz mające wykazać, że na wysokość zadośćuczynienia miał wpływ duży stres odczuwany przez wnioskodawcę i pogorszenie się wskutek takiej sytuacji „ stan zdrowia”. Równocześnie Sąd Okręgowy odniósł się do przedstawionych okoliczności jak, dolegliwa walka wnioskodawcy o oczyszczenie się z zarzutów, opartych na wadliwych dowodach, czy brak potrzeby zatrzymania wnioskodawcy, nadawałyby się do czynienia ustaleń w przedmiocie rozmiaru cierpienia wnioskodawcy w związku z jego zatrzymaniem –</p>	

nie były jednakże przydatne dla wniosku przez Sąd I instancji w zakresie przyczyn uchybienia przezeń terminowi wskazanemu w art. 555 kpk.

W tym miejscu wskazać bowiem należy, iż skutecznie podniesiony przez prokuratora w postępowaniu przed Sądem I instancji zarzut przedawnienia roszczenia o zadośćuczynienie miał skutek wyprzedzający w odniesieniu do czynienia ustaleń w kwestii zasadności wniosku o zadośćuczynienie, bowiem wobec stwierdzenia przedawnienia roszczenia (przy braku przesłanek z art. 5 kc) - w konsekwencji uniemożliwił wydanie innego rozstrzygnięcia w przedmiocie zadośćuczynienia.

Ad 2./ Również niezasadny okazał się zarzut błędu w ustaleniach faktycznych poprzez uznanie, że w niniejszej sprawie nie zaszły wyjątkowe okoliczności, uzasadniające nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia, zgłoszonego przez Prokuratora, wynikające z przewidzianych w art. 5 k.c. zasad współżycia społecznego. W tej kwestii Sąd Okręgowy przedstawił jasny i logiczny wywód uwzględniający wszystkie okoliczności sprawy a także odniósł się do dyspozycji wyrażonej w art. 5 kc, uwzględniając zasady współżycia społecznego.

Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że Sąd I instancji uwzględnił kalendarium zdarzeń procesowych w sprawie w Prokuratury Okręgowej w Siedlcach, sygn. akt PO I Ds.84.2017.Sp(c), zakończonej wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy – W. w W. z dnia 14 grudnia 2018

roku, o sygn. akt III K 408/18 i uwzględnił, że wyrok stał się prawomocny w dniu 26 marca 2019 r. Analizując ciąg zdarzeń (jak wynika z uzasadnienia Sądu Okręgowego) Sąd ten uwzględnił również treść zeznań wnioskodawcy. Podkreślić należy – przyjmując argumentację prezentowaną przez Sąd I instancji jako logiczną i zgodną z zasadami współżycia społecznego, że nieuwzględnienie tego zarzutu może mieć miejsce tylko w wypadkach wyjątkowych, w których wnioskodawca nie miał realnej możliwości (prawnej lub faktycznej) zgłoszenia żądania w okresie biegu terminu przedawnienia, o jakim mowa w art. 555 kpk tj. roku od dnia zwolnienia zatrzymanego (w niniejszej sprawie był to dzień 27 marca 2018 roku, podczas gdy wniosek o zadośćuczynienie wpłynął do Sądu w dniu 10 kwietnia 2019 r.). W rozpatrywanej sprawie nie wystąpiły po stronie wnioskodawcy żadne okoliczności takie jak długotrwała obłożna choroba, choroba psychiczna, ubezwłasnowolnienie, długotrwały pobyt za granicą, itp., które w jakimś stopniu usprawiedliwiłyby wystąpienie z wnioskiem po upływie rocznego terminu przedawnienia (por. przywołane np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2014 r., sygn. VKK 194/14, Prok. i Pr.-wkł. 2015/3/2 5),

Okoliczności wspomniane przez pełnomocnika i wnioskodawcę takie jak problemy zdrowotne i stres w swej istocie nie wykluczały, faktycznej bądź prawnej możliwości działania i prowadzenia swoich spraw życiowych przez wnioskodawcę zwłaszcza, iż w toczącym się niemu postępowaniu karnym (na co wskazał Sąd

Okręgowy) był on reprezentowany przez obrońcę.	
Wniosek	
o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez przyznanie P. D. zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie, dokonane w dniu 27 marca 2018 r. w wysokości 5000 zł.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Ponieważ zarzuty przedstawione w apelacji okazały się niezasadne, zatem w konsekwencji również wniosek apelacji nie zasługiwał na uwzględnienie.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
<u>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
<u>1.</u>	Przedmiot utrzymania w mocy
<u>Oddalenie wniosku o zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie.</u>	

Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
Powody utrzymania wyroku w mocy są tożsame jak wyrażone w części 3 niniejszego uzasadnienia przy omówieniu niezasadności zarzutów apelacyjnych.	
<u>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwiążle o powodach zmiany	

<u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
<u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia</u>	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylecia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylecia	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia	
4.1.	# art. 454 § 1 k.p.k.

Zwięźle o powodach uchylenia	
<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>	
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
2	Z mocy art. 554 §1 kpk kosztami postępowania został obciążony Skarb Państwa.

7. PODPIS
Katarzyna Capałowska Małgorzata Janicz Ewa Jethon

1.3. Granice zaskarżenia	
Kolejny numer załącznika	1
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik wnioskodawcy
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Oddalenie wniosku o zadośćuczynienie

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		

#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana